

som det er sket hidtil, men at saa kan Flertallet benytte sin Ret til gennem Kommuneafstemninger, senere Statsafstemninger, at tvinge Mindretallet til at være sig fulgagtigt paa de Veje, man nu er slaaet ind paa. Det forekommer mig, at man har været alt for ivrig i Retning af at opnaa saadanne Afstemninger, idet man herigennem mener at kunne naa det sidste Stykke af Vejen frem mod fuldkomment Totalafhold fra Spiritusnydelse.

Der har indenfor Kommissionen foruden disse Bestræbelser fra Afholdsmændenes Side været en modsat Bestræbelse oppe. Medens man fra den Side, der holdt paa de flest mulige Foranstaltninger til Fremme af Ædrueligheden, har haft Mottoet: det kommunale Selvstyre at holde sig til, har man fra den anden Side brugt Ordet — jeg vil ikke sige Slagordet, men Ordet —: den personlige Frihed. Og begge Dele er jo udmærkede Ting. Kommunalt Selvstyre og personlig Frihed skulde gerne kunne gaa Haand i Haand med hinanden, men disse to modsatte Fløje er alligevel kommet meget langt fra hinanden. Naar vi ikke fra Flertallets Side har kunnet følge nogen af dem, hverken den Fløj, der under Feltraabet: den personlige Frihed har krævet de færrest mulige Foranstaltninger; eller den Fløj, som mener, at det kommunale Selvstyre skulde i alle Tilfælde være raadende i den Forstand, at naar der ved en Kommuneafstemning var Flertal for en Foranstaltning, skulde den gennemføres, saa er det ikke, fordi vi mener, det i særlig Grad gælder om at værne Mindretallene mod Overgreb fra Flertallets Side, men fordi vi mener, at en Foranstaltning, der gennemføres af et Flertal, medens der staar et stort Mindretal paa den anden Side, ikke fører til det Maal, vi ønsker at naa. Vi er bange for, at en saadan Foranstaltning let vil føre til, at man paa en eller anden Maade vil prøve paa at komme udenom den, og der er jo mangfoldige Maader, hvorpaa man kan komme udenom de Foranstaltninger, der træffes. Jeg skal blot nævne noget saadant som Søndagslukningen. Den højtærede Indenrigsminister har fulgt Mindretallet i Spørgsmaalet om eventuelt at lukke Beværetningerne om Søndagen eller rettere sagt gøre dem til Afholdsbeværetninger, saaledes at der i en Beværetning, hvor der ellers maa udskænkes stærke Drikke, om Søndagen kun maa udskænkes alkoholfrie Drikke. Den højtærede Indenrigsminister sagde ved Forelæggelsen, at han var meget betænkelig ved at lade en saadan Foranstaltning

blive almindelig for hele Landet, thi hvis man for hele Danmark vedtog, at der ikke maatte udskænkes Spiritus i Beværetningerne om Søndagen, vilde det efter hans Mening medføre Misbrug, Smugdrikkeri, Omgaaelse af Loven. Deri er jeg ganske enig med den højtærede Indenrigsminister; jeg har noget vanskeligt ved at se, at hvis man f. Eks. i Københavns Kommune vedtog en saadan Søndagslukning, vilde der være nogen Betyggelse deri, naar man ikke gjorde det i Roskilde eller Helsingør. Jeg kan i det hele taget ikke se nogen Betyggelse i, at man lukker i een By, men ikke i Nabobyen. Jeg tror, man skal være meget varsom med at gennemføre saadanne Foranstaltninger. Det er min Overbevisning, at hvis man gennemfører dem, inden der er en almindelig Folkestemning bagved, vil det bevirke, at det Mindretal, der føler, at det er sat under et uværdigt Formynderskab, vil benytte alle Midler til at bryde dette.

Paa den anden Side mener jeg ikke, at det Tidspunkt aldrig vil komme, hvor det kan være forsvarligt at gennemføre baade kommunale Afstemninger og Landsafstemninger med Hensyn til de Forhold, denne Lov beskæftiger sig med. Det Standpunkt, at den personlige Frihed ikke maa angribes, forstaar vi dog her i Rigsdagen, at man ikke kan indtage. Alle de Bøger, der staar her i Reolerne, indeholder jo Bunker af Love, som for de allerflestes Vedkommende gør Indgreb i den personlige Frihed: Du skal! du maa ikke!, og en Masse af disse Love har vi alle været enige om at vedtage. Naar man nu mener, at der ikke maa gøres Indgreb med Hensyn til Nydelsesmidler, vi maa ikke blande os i, hvad et Menneske personlig maa nyde, saa vil jeg dog bede erindret, at vi ogsaa i den Henseende allerede har lovfæstede Indgreb i den personlige Frihed. Vi har en Bestemmelse, der siger, at man ikke kan købe Morfin paa Apoteker uden Receipt, og at Lægerne ikke maa udstede en saadan Receipt, uden at der er bydende Grunde, der taler derfor. Det er et meget stærkt Indgreb i den personlige Frihed, og der er adskillige Mennesker — ikke mange, men dog adskillige —, der føler det som et meget stærkt Indgreb i deres personlige Frihed; men der er ingen, der tænker paa, at det skal forandres. Hvorfor kan det lade sig gennemføre og gennemføres uden Misbrug? Det kan det, fordi den langt overvejende Del af Befolkningen staar bagved Forbudet, bag ved Ønsket; saa lader det sig gennemføre uden